

FRITT ORD

**Årsregnskap
2022**

Aktivitetsregnskap for perioden

1. januar til 31. desember

	Noter	2022 (mill. kr.)	2021 (mill. kr.)
Anskaffelse av midler			
Finans- og investeringsaktiviteter			
Mottatt aksjeutbytte		4,1	7,1
Realisert gevinst ved salg av verdipapirer		293,4	182,3
Realisert tap ved salg av verdipapirer		(27,7)	(0,5)
Renteinntekter		18,0	25,7
Ned-/oppskrivning finansielle anleggsmidler		0,0	0,0
Verdiendring finansielle instrumenter		(533,8)	186,8
Verdiendring private equity-investeringer	2	11,7	144,2
<i>Sum anskaffelse av midler</i>		(234,2)	545,5
Forbrukte midler			
Kostnader til anskaffelse av midler			
Forvaltningskostnad investeringsaktiviteter		2,5	2,4
Bevilgninger til oppfyllelse av formålet			
Bevilget til vedtektsfestede formål	3	153,7	120,6
Kostnader for aktiviteter som oppfyller formålet			
Seminarkostnader/egne initiativer		12,4	9,8
Lønnskostnader	4	17,6	16,7
Avskrivning på varige driftmidler	5	0,3	0,3
Annen driftskostnad	4	10,0	8,2
<i>Sum kostnader for aktiviteter som oppfyller formålet</i>		40,2	34,9
<i>Sum forbrukte midler</i>		196,3	157,9
Årets aktivitetsresultat		(430,5)	387,6
Overført til/(fra) annen formålskapital		(430,5)	387,6

Balanse pr. 31. desember

Eiendeler

	Noter	2022 (mill. kr)	2021 (mill. kr)
Anleggsmidler			
Formålstjenlige investeringer			
Bygg og innredninger	5	27,7	28,0
Aksjer i European Foundation House	6	7,8	7,8
Investeringer i datterselskaper	7	71,0	71,0
Fordring datterselskap	7	88,7	22,4
Andre fordringer	8	90,6	85,8
<i>Sum formålstjenlige investeringer</i>		285,8	215,1
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i tilknyttede selskaper	9	346,6	346,6
Fordring i tilknyttet selskap	9	2,3	2,3
Investeringer i andre selskaper	10	111,2	93,6
Annen langsiktig fordring	10	47,5	60,3
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		507,5	502,7
<i>Sum anleggsmidler</i>		793,3	717,7
Omløpsmidler			
Fordringer			
Fordringer tilknyttede selskaper	9	3,0	3,0
Diverse fordringer		2,5	0,4
<i>Sum fordringer</i>		5,4	3,3
Investeringer			
Markedsbaserte aksjer og aksjefond	11	1 267,3	1 421,1
Obligasjoner	12	900,9	1 055,4
Andre finansielle instrumenter	13	596,6	743,3
<i>Sum investeringer</i>		2 764,7	3 219,7
Kontanter og bankbeholdning	14	14,9	47,2
<i>Sum omløpsmidler</i>		2 785,1	3 270,3
Sum eiendeler		3 578,4	3 988,0

Balanse pr. 31. desember

Formålskapital og gjeld

	Noter	2022 (mill. kr)	2021 (mill.kr)
Formålskapital			
Grunnkapital		1 000,0	1 000,0
Annen formålskapital		2 476,8	2 907,3
<i>Sum formålskapital</i>	15	3 476,8	3 907,3
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		3,1	0,7
Skyldig offentlige avgifter		1,1	0,8
Pensjonsforpliktelse	16	1,4	1,4
Annen kortsiktig gjeld	2	3,0	4,5
Ikke utbetalte bevilgninger		93,0	73,2
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		101,6	80,7
<i>Sum gjeld</i>		101,6	80,7
Sum formålskapital og gjeld		3 578,4	3 988,0

Restforpliktelse

9, 13

Oslo, 14. juni 2023

Grete Brochmann
Styrets leder

Bård Vegar Solhjell
Nestleder

Christian Bjelland
Styremedlem

Sylo Taraku
Styremedlem

Anine Kierulf
Styremedlem

Frank Rossavik
Styremedlem

Sigrun Slaggard
Styremedlem

Knut Olav Åmås
Adm. direktør

Kontantstrømsoppstilling for perioden 1. januar til 31. desember

	2022 (mill. kr)	2021 (mill. kr)
Periodens aktivitetsresultat	(430,5)	387,6
Netto realisert tap/(gevinst) ved salg av verdipapirer	(265,7)	(181,8)
Urealisert verdiendring	527,4	(327,3)
Avskrivninger	0,3	0,3
Bevilget til vedtektsfestede formål	153,7	120,6
Endring i tidsavgrensninger	(59,3)	(69,5)
<i>Tilført fra driften</i>	(74,1)	(70,1)
Finans- og investeringsaktiviteter		
Salg aksjer/andeler/finansielle instrumenter	1 023,1	818,0
Kjøp aksjer/andeler/finansielle instrumenter	(847,3)	(615,8)
<i>Sum tilført fra investeringsaktiviteter</i>	175,7	202,2
Bevilgninger til oppfyllelse av formålet		
Utbetalte bevilgninger i perioden	(133,9)	(129,3)
<i>Sum utbetalt til til vedtektsfestede formål</i>	(133,9)	(129,3)
Sum likviditetsendringer i perioden	(32,3)	2,8
Likviditetsbeholdning pr. 01.01.	47,2	44,4
Likviditetsbeholdning pr. 31.12.	14,9	47,2

Noter til regnskapet

31. desember 2022

Generelt

Stiftelsen Fritt Ord er stiftet 7. juni 1974 og er en stiftelse med et ideelt, allmennyttig formål.

1. Regnskapsprinsipper

Regnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner. Stiftelsens investeringer i datter- og tilknyttede selskaper anses for uvesentlig for å bedømme selskapets stilling og resultat, og det er derfor ikke utarbeidet konsernregnskap. Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år, er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Avskrivbare driftsmidler avskrives lineært over antatt levetid. Kontantstrømoppstillingene utarbeidet etter den indirekte metoden. Likviditetsbeholdningen i kontantstrømoppstillingen omfatter kontanter, egne bankinnskudd samt bankinnskudd i mellomregning med forvalterne.

Finansielle omløpsmidler

God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner gjør et unntak fra regnskapslovens regler knyttet til finansielle investeringer. Av hensyn til brukergruppens informasjonsbehov kan finansielle investeringer regnskapsføres til virkelig verdi når følgende vilkår er oppfylt:

- (1) Investeringene er notert på børs eller administreres av en profesjonell kapitalforvalter.
- (2) Virkelig verdi av investeringene kan måles pålitelig.

Finansielle omløpsmidler er i årsregnskapet verdsatt i henhold til dette prinsippet. Børsnoterte aksjer og obligasjoner vurderes til virkelig verdi og er vurdert til børskurs pr. 31.12.22. Valutakursen er basert på Norges Banks sluttkurs pr. 31.12.22.

Finansielle anleggsmidler

Aksjer som klassifiseres som anleggsmidler er vurdert etter kostmetoden og nedskrevet for forventet tap. Ansvarlig lån vurderes etter pålydende.

Valuta

Eiendeler og gjeld i utenlandsk valuta bokføres med kursene på transaksjonstidspunktet. Beregnet ikke realisert kurstap på omløpsmidler og kortsiktig gjeld pr. 31.12.22 er kostnadsført etter fradrag for urealisert gevinst opp til urealisert tap innen samme valutaslag. Beregnet ikke realisert kurstap pr. 31.12.22 for langsiktige fordringer og gjeld kostnadsføres; urealisert kursgevinst inntektsføres ikke.

Verdiendring investeringer

Verdiendring består av følgende elementer:

- (1) Urealisert verdiendring på finansielle instrumenter og andre investeringer i løpet av siste regnskapsperiode.
- (2) Tilbakeført urealisert verdiendring på solgte finansielle instrumenter og andre investeringer. Realisert gevinst/tap viser et resultat beregnet ut fra salgssum redusert med historisk kostpris etter FIFO-prinsippet.

Bevilgninger til vedtektsfestede formål

Bevilgninger til vedtektsfestede formål kostnadsføres løpende i overensstemmelse med styrets vedtak.

Skatt

Stiftelsen Fritt Ord er en stiftelse med det ideelle formål å fremme allmennyttig virksomhet. Stiftelsen har ikke erverv som formål og er således fritatt for skatt. Dette fremgår av skattelovens § 2-32.

Skattefritaket omfatter ikke resultatandeler i deltakerliknede selskaper, jfr. Skatteloven §2-32 annet ledd.

Noter til regnskapet 31. desember 2022

2. Skattekostnad

Beregnet skatt relaterer seg til resultatandeler i deltakerliknede selskaper.

	Grunnlag	Sats	Skatt 2022	Skatt 2021
Alminnelig inntekt	291 360	22,00 %	64 000	747 499
Andel formue	184 965 352			
Bunnfradrag	10 000			
Skattbar formue	184 955 352	0,25 %	462 000	200 501
Sum betalbar skatt			526 000	948 000
Avsatt for lite skatt tidligere år			124 000	
Sum skattekostnad			650 000	948 000

3. Bevilget til vedtektsfestede formål

Bidrag vedtektsfestede formål	151 228 736
Fritt Ord Pris	500 000
Fritt Ords Honnør	100 000
Stipender	1 825 209
Sum bevilgninger	153 653 945

På stiftelsens hjemmeside, www.fritt-ord.no, gis detaljert oversikt over årets bevilgninger.

Noter til regnskapet

31. desember 2022

4. Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser med mer

	31.12.2022	31.12.2021
Lønn og feriepenger	9 735 744	9 521 019
Premie til tjenestepensjon	3 001 139	2 540 872
Andre ytelser	718 023	855 855
Styrehonorar	1 343 182	1 478 124
Arbeidsgiveravgift	2 053 522	1 938 254
Lønn og sosiale kostnader administrasjonen	16 851 610	16 334 125
Lønnsutgifter ifm. Jubileumsboken	1 278 399	1 185 102
Sum Lønn og sosiale kostnader	18 130 009	17 519 227
Herav seminar kostnader	550 313	846 238
Sum lønnskostnader for aktiviteter som oppfyller formålet	17 579 696	16 672 990
Gjennomsnittlig antall årsverk	10,20	9,50
Lønn og annen godtgjørelse til daglig leder:		
Lønn	1 765 214	1 706 565
Premie til tjenestepensjon	393 643	270 782
Andre ytelser	29 068	25 210
Sum lønn og godtgjørelse til daglig leder	2 187 925	2 002 557
Godtgjørelse til styret (utbetalt)		
Styrehonorar	1 450 950	1 380 000

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelsetil daglig leder, styreleder eller andre nærstående parter. Det foreligger ingen avtaler for ledende ansatte eller styret om godtgjørelser utover ordinær lønn og styrehonorar.

Kostnadsført honorar til revisor utgjør kr 180 000 inkl. mva. hvorav kr 175 000 gjelder lovpålagt revisjon.

Noter til regnskapet

31. desember 2022

5. Bygg og innredninger

	Andel Sameiet Uranien- borgveien 2	Inventar	Kunst	Sum
Anskaff.kost pr 01.01.	37 100 430	4 265 544	431 800	41 797 774
Tilgang	0	0	0	0
Avgang	0	0	0	0
Akkumulerte avskr.	9 872 176	4 265 544	0	14 137 720
Bokført verdi	27 228 254	0	431 800	27 660 054
Årets avskrivninger	308 156	0	0	308 156
Økonomisk levetid	99 år	5 år	Uendelig	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Avskrives ikke	

Eierandel i sameiet Uranienborgveien 2 utgjør 59 %.

Investeringene er vurdert etter kostmetoden og avskrives planmessig.

6. Aksjer i European Foundation House

	Anskaffelses- tidpunkt	Forr.kontor	Eierandel / Stemmerett	Balanseført verdi
European Foundation House	28.04.2011	Brussel	16,67 %	7 830 000

7. Aksjer i datterselskaper

	Anskaffelses- tidpunkt	Forr.kontor	Eierandel / Stemmerett	Balanseført verdi
Wergelandsv. 29 Holding AS	30.09.2017	Oslo	100,00 %	71 009 013
		Fordring	Årets resultat	Egenkapital
		88 710 419	-	71 008 013

Wergelandsv. 29 Holding AS eier 100% av aksjene i Wergelandsv. 29 AS

Noter til regnskapet 31. desember 2022

8. Andre fordringer

<i>Formålstjenlige investeringer/fordringer</i>		Balanseført verdi
Media Development Loan Fund		18 483 052
The Freedom of Speech Foundation UK	67 360 662	
The Freedom of Speech Foundation UK	4 740 560	72 101 222
Sum formålstjenlige investeringer		90 584 274

9. Investeringer i tilknyttede selskaper

Investeringer i tilknyttede selskaper

	Anskaffelses- tidspunkt	Forr. Kontor	Eierandel / Stemmerett	Balanseført verdi
TKV Invest AS	2008	Oslo	43,55 %	20 000 000
Cernova AS	2005	Bergen	34,00 %	100 000 000
Avern Security Group Holdin	2021	Oslo	18,76 %	195 575 688
Snøhetta AS	2016	Oslo	20,00 %	30 990 490
Sum investeringer i tilknyttede selskaper				346 566 178

Under gitte betingelser har Stiftelsen Fritt Ord en forpliktelse til å yte ytterligere kapitalinnskudd på kr 13 400 000 i TKV Invest AS. Investeringene er vurdert etter kostmetoden og nedskrevet for forventet tap.

Fordringer på tilknyttede selskap

	31.12.2022	31.12.2021
TKV Invest AS	2 256 976	2 256 976
Cernova AS	2 975 563	2 975 563
Sum fordringer på tilknyttet selskap	5 232 539	5 232 539

Noter til regnskapet

31. desember 2022

10. Investeringer i andre selskaper

	Anskaffelses- tidspunkt	Eierandel	Balansført verdi
Relog AS	01.07.2021	2,8914 %	111 198 518
Sum investering i andre selskap			111 198 518

Investeringene er vurdert etter kostmetoden og nedskrevet for forventet tap

Fordring Relog AS	47 505 968
-------------------	------------

11. Markedsbaserte aksjer og aksjefond

	Anskaffelses- kost	Markeds- verdi	Balansført verdi
Arctic Norwegian Value Creation D	75 000 000	94 327 252	94 327 252
Buyandread AS	1 000 000	417 560	417 560
Entra ASA	21 234 289	33 358 105	33 358 105
DEAS Norway Balanced Property Fund AS	85 519 043	85 591 836	85 591 836
Danske Norske Aksjer Institusjon I	44 280 000	44 753 100	44 753 100
Generation Global Equity LLTA USD	305 121 318	244 885 346	244 885 346
Genesis Emerging Markets Investment Company	39 234 163	31 525 059	31 525 059
KLP AksjeNorge Indeks	78 186 697	155 861 966	155 861 966
KLP AksjeVerden Indeks	148 762 761	212 109 109	212 109 109
Nordea Norge Pluss	75 599 399	101 229 324	101 229 324
Nordea Stabile Aksjer Global Etisk	77 165 140	112 034 395	112 034 395
Stewart Investors WW Sustainability VI	63 756 632	80 192 761	80 192 761
T. Rowe Price Global Value Equity Fund Class I10	46 837 080	70 981 725	70 981 725
Sum markedsbaserte aksjer	1 061 696 522	1 267 267 540	1 267 267 540

Noter til regnskapet

31. desember 2022

12. Obligasjoner

	Anskaffelses- kost	Markeds- verdi	Balanseført verdi
Pengemarked			
Storebrand Likviditet	33 739 314	33 471 558	33 471 558
Nordea Kort Obligasjon III	33 133 773	32 794 018	32 794 018
Norske obligasjoner			
Alfred Berg Obligasjon	61 686 713	62 549 473	62 549 473
Danske Invest Norsk Obligasjon	59 225 334	61 619 844	61 619 844
DNB Obligasjon (E)	67 036 129	64 182 309	64 182 309
Nordea Obligasjon Stars S	60 415 937	61 588 817	61 588 817
Pareto Obligasjonsfellesskap	49 262 593	49 224 524	49 224 524
Globale obligasjoner			
AXA Global Sustainable Aggregate Hdg NOK	84 070 535	80 607 743	80 607 743
DNB Low Carbon Credit E	38 730 000	38 503 832	38 503 832
Payden Global Short Bond Fund Hdg NOK	70 054 038	68 124 570	68 124 570
Pimco Global Bond ESG Fund NOK	91 047 951	83 436 691	83 436 691
Storebrand Global Obligasjon Hdg NOK	72 200 200	69 993 721	69 993 721
Storebrand Global Obligasjon 1-3 B	112 442 333	111 908 992	111 908 992
T. Rowe Price Global Aggregate Bond Fund NOK	95 223 302	82 876 083	82 876 083
Sum obligasjoner	928 268 152	900 882 175	900 882 175

Noter til regnskapet

31. desember 2022

13. Andre finansielle instrumenter

	Anskaffelses- kost	Markeds- verdi	<u>Balansført verdi</u>
<i>Utenlandske aksjefond</i>			
AKO Fund Ltd NOK - Class C3	43 436 852	164 398 026	164 398 026
AKO Global Ucits Fund - Class CF	50 000 000	88 714 628	88 714 628
Sum	<u>93 436 852</u>	<u>253 112 654</u>	<u>253 112 654</u>
<i>Private Equity</i>			
Verdane Capital VIII	12 528 205	18 955 285	18 955 285
Verdane Capital IX	18 763 768	25 848 881	25 848 881
Verdane EDDA	15 881 350	24 237 305	24 237 305
Herkules Private Equity III	22 450	15 972	15 972
Herkules Private Equity IV	4 456 544	3 326 040	3 326 040
Norvestor V	337 798	337 798	337 798
Northzone VIII L.P.	28 847 722	167 739 247	167 739 247
FSN Capital V LP	22 807 257	40 406 172	40 406 172
Argentum Investments Partners	27 141 453	27 576 999	27 576 999
Cubera VIII	12 291 968	34 999 063	34 999 063
Sum	<u>143 078 515</u>	<u>343 442 761</u>	<u>343 442 761</u>
Sum andre finansielle instrumenter	<u>236 515 367</u>	<u>596 555 415</u>	<u>596 555 415</u>
Samlet restforpliktelse knyttet til investeringer i Private Equity:		26 041 720	

14. Bundne bankinnskudd

Av stiftelsens totale bankinnskudd utgjør kr 617.503 bundne skattetrekksmidler.

15. Formålskapital

Grunnkapital	1 000 000 000
Annen formålskapital	2 907 316 430
Årets aktivitetsresultat	-430 505 819
Sum formålskapital	<u>3 476 810 611</u>

16. Pensjonsforpliktelser

Stiftelsen har tegnet tjenstepensjon etter lov om foretakspensjon for alle ansatte. Denne pensjonsforpliktelsen er ikke balansført. Videre finnes det en pensjonsforpliktelse overfor en tidligere ansatt som er balansført med 1,4 millioner kroner.

Noter til regnskapet

31. desember 2022

17. Finansiell risiko

Stiftelsens finansielle risiko kan i hovedsak dekomponeres til henholdsvis markedsrisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko. Risikoen klassifiseres som høy, moderat eller minimal.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for endringer i porteføljens verdi på grunn av endringer i renter, aksjekurser, valutakurser og kredittspreader. Stiftelsens investeringsstrategi medfører at stiftelsen statistisk sett vil få en negativ avkastning hvert 4/5. år. Markedsrisikoen klassifiseres som høy i ett enkelt år, men moderat ut fra stiftelsens langsiktige investeringshorisont.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risiko for tap som følge av at utstedere av renteinstrumenter ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser. Kredittrisiko i obligasjonsporteføljen overvåkes blant annet ved bruk av kredittvurdering. Stiftelsens investeringer i obligasjoner medfører at stiftelsens kredittrisiko klassifiseres som moderat/høy.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at stiftelsen ikke vil kunne oppfylle sine forpliktelser etterhvert som de forfaller. Stiftelsen har i hovedsak bare prosjektorienterte forpliktelser som kun oppstår av styrets egne vedtak. Styret bestemmer således selv omfanget av disse forpliktelsene. Styret vurderer likviditeten som god og på grunnlag av ovennevnte klassifiseres den totale likviditetsrisiko som minimal.